

УДК 637.5

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕМПЕРАТУРНОГО ПОЛЯ АПАРАТА ДЛЯ СМАЖЕННЯ СІЧЕНИХ КУЛІНАРНИХ ВИРОБІВ

Ляшенко Б.В. к.т.н., доцент, Загорулько А.М. к.т.н., доцент,
Севрюженко С.С. здобувач ВО

Державний біотехнологічний університет

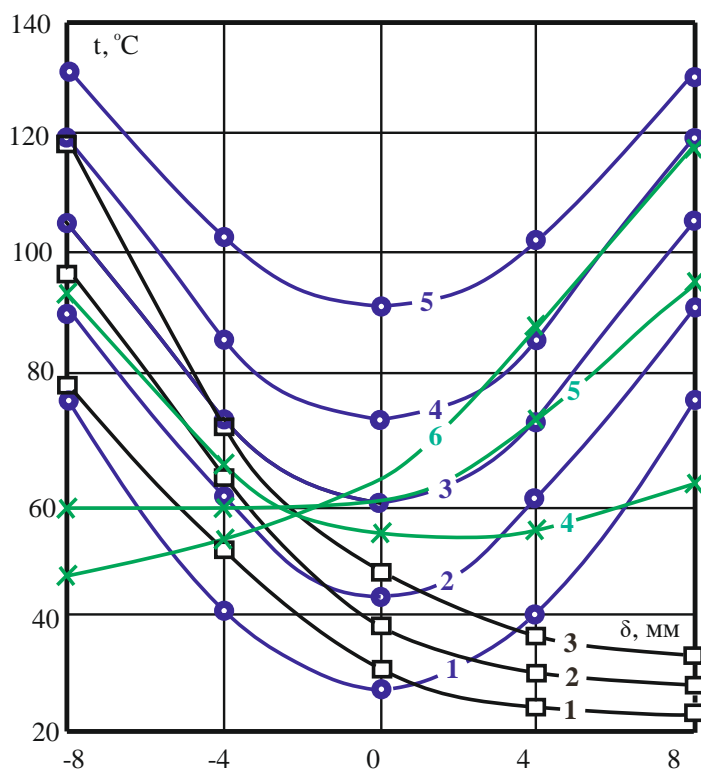
Результати досліджень удосконаленого апарату для смаження м'ясних січених кулінарних виробів які підтверджують підвищення ресурсоефективності, що досягається втіленням запропонованих конструкторсько-апаратних рішень з забезпеченням конкурентоспроможності апарату та дозволить отримати оригінальні м'ясні вироби.

М'ясні вироби в багатьох країнах світу займають значну частку щоденного раціону повноцінного харчування, що споживаються у вигляді різноманітних продуктів, у тому числі напівфабрикатів, доведених до стадії кулінарної готовності [1].

Здійснено експериментальні дослідження з визначення рівномірності температурного поля за об'ємом у кулінарному м'ясному виробі при використанні плівкоподібного резистивного електронагрівача випромінювального типу. Забезпечення рівномірності нагрівання за об'ємом м'ясних виробів дозволить запобігти перегріванню окремих шарів, тем самим стримуючи розвиток різноманітних фізико-хімічних змін при тривалій високотемпературній обробці.

Здійснено експериментально-практичне порівняння отримуваної рівномірності температурного поля при смаженні м'ясних кулінарних виробів отримуваних традиційним способом (контрольний зразок) та у вдосконаленому апараті (дослідний зразок), що наведені на рис. 1. При цьому, отримані результати досліджень контрольних зразків характерні для 1-го етапу смаження з застосуванням допоміжної стадії перевертання зразка через 180 с та загальною тривалістю нагрівання поверхні – 360 с.

У процесі смаження контрольних м'ясних виробів спостерігається значна нерівномірність температурного поля за об'ємом виробу. Так наприклад, поверхневий шар, що контактує з нагрітою поверхнею (160 °С) протягом операційних 180 с, прогрівається до 120 °С – формуючи шкоринку, центральний шар має – 72 °С. Різниця між протилежними шарами зразка становить близько 85 °С, підтверджуючи нерівномірність прогрівання м'ясного зразка при смаженні традиційним способом, зокрема це пояснюється необхідністю використання допоміжних операцій з перевертання виробу на гріючій поверхні. При цьому прогнозованим є зниження температури поверхневого шару зразка до 50 °С, після операційного перевертання (180 с), що пояснюється впливом при взаємодії виробу з навколишнім середовищем.

традиційним способом, при I операційному перевертанні ($\square$, де 1...3 – тривалість смаження, хв.), та II операційному перевертанні ($\times$, де 4...6 – тривалість смаження, хв.);
 $\bullet$ – дані отримані в удосконаленому апараті (де 1...6 – тривалість смаження, хв.)

Рис. 1. Температурне поле за відстані від центру дослідних м'ясних кулінарних виробів під час смаження

Температура шару зразку після операційного перевертання та при взаємодії з нагрівальною поверхнею, підвищуються відповідно до 120 °С – формуючи шкоринку. А температура центрального шару дослідного контрольного зразка дорівнює 67 °С, що не відповідає кулінарній готовності виробу при смаженні традиційним способом. При цьому температурна різниця поверхневих шарів має фактично 70 °С, а між шаром зразку, що нагрівається та центром виробу – 53 °С.

Слід відзначити, що операційне збільшення тривалості смаження м'ясних кулінарних виробів (більше 360 с) призводить лише до збільшення товщини шкоринки, а отже погіршення органолептичних властивостей та конкурентоспроможності отримуваної продукції в цілому.

В умовах смаження м'ясних виробів дослідним шляхом, спостерігається значна відмінність температурного поля зразків у порівнянні експериментально-практичними контрольними даними. Це пояснюється контактом нагрівальної поверхні за всією поверхневою площею виробу, забезпечуючи одночасне рівномірне прогрівання аж до центру, а отже й збільшення температури без одностороннього перегрівання.

На протязі 120...150 с смаження температура поверхневих шарів становить 105 °С, забезпечуючи початок формоутворення шкоринки виробу, що забезпечується розміщенням дослідного зразку у формі осередку платформ для смаження. Таке конструктивне рішення запобігає інтенсивному видаленню пари,

що утворюється на поверхневих шарах при їх нагріванні у удосконаленому апараті, тим самим уповільнює швидкість зневоднення поверхневих шарів, одночасно забезпечуючи утворення шкоринки та соковитість.

На початкових етапах є прогнозованим незначна відмінність темпу прогрівання дослідних зразків традиційним та запропонованим способами, проте протягом певного часу спостерігається значна інтенсивність нагрівання. Затримку першої стадії нагрівання м'ясного виробу в дослідному апараті можна пояснити розміщенням зразку у формуючих осередках платформ, що запобігає виходу пари у навколишнє середовище та створення в їх об'ємі надлишкового тиску. Так, протягом 300 с температура у центрі виробу дорівнювала 90 °С, в умовах не перегрівання повнених шарів (130 °С), що характеризує кулінарну готовність м'ясних виробів у дослідному апараті.

Отже завдяки розміщенню дослідного зразку у формі осередку платформ вдосконаленого апарату, що обігріваються плівкоподібним резистивним електронагрівачем випромінювального типу, забезпечує паровмісне середовище, запобігаючи пересушуванню поверхневих шарів, зокрема – шкоринки. А температурна різниця протилежних поверхневих шарів дослідного зразку фактично не відрізняється, а між поверхневим шаром та центральним становить 40 °С.

Список використаних джерел

1. Производство ветчины. Пять основных этапов [Электронный ресурс] : [сайт]. – Режим доступа: <https://foodbay.com/wiki/masnaja-industrija/2016/06/10/proizvodstvo-vetchiny-pyat-osnovnyh-etapov/>

УДК 63:631.8

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ОЛІЄЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ

Маяк О.А. к.т.н. доцент, Доманська А.В. здобувач ВО

Державний біотехнологічний університет

Розглядається питання важливості створення нових олієжирових продуктів із заданим складом ліпідного комплексу. Пошук інноваційних підходів у виробництві жирів.

Однією з негативних тенденцій, яка намітилась останні роки в Україні, це випередження темпів виробництва сільськогосподарської сировини порівняно з темпами нарощування потужностей з її переробки та зберігання. Тому стратегією розвитку агропромислового комплексу передбачається підтримка будівництва власних переробних потужностей, що дозволить на основі поглиблення переробки сировини забезпечити не тільки внутрішній ринок харчових продуктів, але й експорт харчових продуктів з більшою доданою вартістю.

На даний час магістральними напрямками розвитку олієжирової галузі є створення нових олієжирових продуктів із заданим складом ліпідного